

zongásának verse, a *Haszon* villoni ballada a bérmunkás és tőkés viszonyáról. Gazdag skálája ez a szocialista érzésnek, játszi káromkodástól harcos kiálláson keresztül (kár, hogy az utóbbit dokumentáló *Munkások* c. vers, valamint a *Korunkban* megjelent kitünő „történelmi materialista“ *Óda* kimaradt a kötetből) — egészen az elégikus töprengésig. Összevetve a kötet verseit, kétségtelen, hogy József nem forradalmi vérmérsékletű költő, hangja inkább az idill és az elgondolkozás felé vonja s a harc inkább kényszer benne, mint természeti adottság. A szeretetre vágyó, ki-semmizett proletárgyerek kérdezi belőle: „minek is kell fegyvert veretni — belőled, arany öntudat?“ De ki tagadná, hogy az emberek többsége békét és kenyeret akar s a harcot társadalmi kényszernek érzi? A békéért éppen és a kenyérért? Vannak költők, akiknél a harci kiállítás öncélú, heroikus pózzá merevedik — József figyelmeztet, hogy az emberiségért és az emberségre megy a játék. Költészetén át „egy megszerkesztett, szép, szilárd jövő“ távoli sugara vetődik lelkünkre. S hiába folyik ellene a tehetségtelenek hadjárata minden oldalon s hiába igyekeztek többen — ezt meg kell végre mondanunk — József Attilától elhidegíteni a munkásság egy részét. És hiába reagált erre József sértett és gyermekded bosszúval, — tudjuk nagyon jól és ő is tudja, hogy József a dolgozók és haladó intellektuelek osztatlan táborának költője, értjük és szeretjük, betéve tudjuk és szavaljuk, mindenki ellenére és sokszor önmaga ellenére is.

* József Attila: *Medvetánc*. 1922—34. Révai kiadás, Budapest.

MUNKÁBA MENET

Irta: MÁRIA BÉLA (Genff)

*Reggel, délben, este egy vasuti hídon megyek keresztül,
télien, nyáron, tavasszal, ősszel,
betegem és egészségesem, komoran, vagy dalolva — —*

*Reggel, délben, este arcokkal találkozom a hídon,
mindig siető hivatalnokokkal és munkásokkal,
ismerjük mi egymást: láthatatlan jelekkel beszélnek szemeink,
reggel, délben, este — —*

*A híd alatt pontosan reggel kilenckor
berobog a párizs—londoni expressz,
a hálókocsik ablakaiból álmosan kikandikálnak
selyempizsamába öltözött urak és álmukban is kifestett
hölgyek — —*

*A hídon túl pedig a város —
még egy darabot megyek munkahelyemig,
a munkások és hivatalnokok hirtelen eltűnnek
hová? hová? —
jobb nem beszélni róla, te is tudod, én is tudom — —*

*Most másféle emberek jönnek
tenniszverővel, vagy sífelszereléssel,
ezek már a hálókocsik lakóinak rokonai
(a híd alatt és a hídon túl)
és semmi közük sincs azokhoz, akik sietve haladnak át
a hídon reggel, délben és este.*